

Výroční zpráva 2020

Rok 2020 byl pro organizaci přelomový. Započatou intenzivní práci přerušil Covid 19, na druhou stranu umožnil vytvořit dostatečný prostor pro zhodnocení snah a výsledků dosavadní práce a působení organizace nejen v rámci působení ve vyloučené lokalitě Ostrava - Přívoz, ale zároveň i celou práci v kontextu vzdělávání dětí ze sociálně vyloučených lokalit, dětí se sociálním, kulturním, ekonomickým znevýhodněním nebo dětí, u kterých přetrvává problémové chování. Tento čas zastavení nám umožnil nahlédnout do jiných oblastí souvisejících s životem našich dětí a rodičů a přiměl k vytvoření nové strategie organizace a jejích nových cílů.

Kromě změn ve strategických cílech došlo i ke změnám personálním.

Změny v organizaci nepředstavovaly především změny na pracovních pozicích pedagožky a asistentky pedagoga. Po interní evaluaci došlo i k nastavování nových organizačních priorit, nových metod a také k novým organizačním cílům.

Organizační složení projektu

Projektový manažer: Mgr. Štefan Grinvalský, pedagožka: Bibiana Poláková, terénní pracovnice Gabriela Biháriová a asistentka pedagoga Aneta Poláková.

V květnu byl ukončen projekt Spolu do školky 3, který v jeho průběhu přerušila pandemie Covid 19.

Beleza - Mamaclub, z.s. pokračovala v účasti na aktivitách Platformy pro včasnou péči, která se soustředí na legislativní a inovativní změny ve vzdělávání. Spolu s dalšími nejvýznamnějšími neziskovými organizacemi jako je třeba Charita, Český červený kříž a další, přispívala svými zkušenostmi a znalostmi k potřebným změnám na poli vzdělávání dětí ze sociálně vyloučených lokalit.

Hned v úvodu roku se na pozicích v Mamaclubu vystřídal pedagožka i obě asistentky*. Velká část našich dětí nastoupila do mateřských škol, starší děti už do základních škol a nově příchozí tváře se seznamovali s třídou a s učitelkami.

Bohužel naše další fungování omezila pandemie Covid 19. Po uzavření škol se vyprázdnily prostory Mamaclubu, které tak zely prázdnotou. Březnová mimořádná opatření byla postupně uvolňována až koncem května, kdy se organizace Beleza - Mamaclub soustředila na minimalizaci dopadů následků a reagovala na nově vzniklé potřeby rodin zapříčiněné pandemií.

V průběhu roku se pracovníci organizace soustředili na přípravu dokumentů k zapsání nové školské právnické osoby potřebné ke zřízení školských institucí. To vyvrcholilo koncem září, kdy byly podstoupeny Moravskoslezskému kraji na odbor školství.

Za významné považujeme i příchod dobrovolnice Svati, která významně napomáhá k rozvoji organizace.

Děkuji všem kolegům a dobrovolníkům za jejich osobnostní přínos i práci. Děkuji také maminkám i tatínkům za jejich vstup do organizace. Vám všem velké díky, je pro mě pocta vás znát a být s vámi na jedné velké lodi v tomto širém moři.

Projekty:

V roce 2020 organizace realizovala dva projekty, první **Spolu do školky – pokračování** byl zaměřen na děti a jejich úspěšnou dráhu v klasickém vzdělávání. Zmírněním následků dopadů Covidu 19 se věnoval druhý projekt **Rychlá pomoc**, který pomáhal rodičům v jejich těžké ekonomické situaci.

Spolu do školky – pokračování

Cílem projektu bylo nastartování vzdělávací trajektorie dětí ze SVL v Ostravě Přívozu. Projekt byl rozdělen do několika částí. První z nich byla určena dětem ve věku 3-5 let a byla realizována v prostorách organizace. Jejím obsahem byla návštěva dětí předškolního centra, ve kterém se děti měly možnost doučit všechny základní návyky a dovednosti potřebné k úspěšnému setrvání v klasické mateřské škole.

Další aktivita byla zaměřena na mamky projektových dětí. Aktivita, realizovaná pod názvem Your Story nabízí čas strávený nad knihou a jejím příběhem. Knihu si mamky pročítají pod vedením zkušené facilitátorky a na analyzovaném příběhu řeší různé rodinné situace, především ty, které mají vliv na výchovu a vzdělávání dětí.

Třetí část byla zaměřena na samotný proces zápisů do mateřských a základních škol. Tedy přípravy podkladů potřebných pro zápis do MŠ či ZŠ.

Poslední část projektu byla věnována individuální práci lektora s dítětem tzv. FIE (Feuersteinova metoda instrumentálního obohacování) metodou, jejíž cílem byl rozvoj kognitivních funkcí žáčka.

Projektové aktivity:

- Mamaclub
- Your story
- Zápis do nesegregovaných ZŠ a MŠ
- Feuersteinova metoda

Mamaclub:

V pozici asistentky zůstala Lenka G. z Bohumína a poslední místo v Mamaclubu si převzala (Aneta P. - Vítkovice).

Mamaclub se naplno rozjel opět v lednu. Sestava 12-15 dětí zůstala nepozměněná a pozice učitelky byla obsazená Bibianou P.

Otevřeno jsme měli stejně jako v předcházejícím roce, tedy od pondělí do čtvrtka od 8:00 do 12:00. Před odchodem na děti čekala teplá polévka. Pátky byly vyhrazeny pro administrativní a přípravné práce.

Příprava na vstup do mateřských škol naplno začala. Paní učitelka Bibiana po převzetí dokumentů obohatila dosavadní spektrum aktivit o taneční minutky a rovněž se připravovala i na zahájení Feuersteinovy metody, ve které byla proškolená organizací Charlie - Karlín.

Bohužel slibně se rozvíjející aktivita, byla ukončená v rámci covidových opatření v návaznosti na uzavření státních školských zařízení.

Your Story:

Tato aktivita byla zaměřena na mamky projektových dětí, byla realizována vždy jednou za týden a sledovala hned několik cílů. Prvním a tím nejvýznamnější bylo předčítání knihy dítěti, které si touto zkušeností nacházelo vztah ke knihám. Ty jsou důležité pro rozvoj myšlení, představivosti, slovní zásoby a podněcuje k rozvoji intelektu. Dalším cílem bylo, aby rozvíjela vztah mezi rodičem a dítětem. Dalším cílem byl rozvoj rodičovských kompetencí, který byl zprostředkován analýzou čteného příběhu a sdílením výchovných, vzdělávacích nebo nejrůznějších situací za usměrňování zkušeného facilitátora. Posledním bonusem aktivity byl relax pro mamky, ve kterém aspoň na dvě hodinky týdně mohly zapomenout na běžné strasti jejich života. Po aktivitě si mamky knihu odnášely domů s cílem přečíst knihu svému dítěti.

Zápis do nesegregovaných a ZŠ a MŠ

Zápis dětí do nesegregovaných základních a mateřských škol je jedna z nejdůležitějších aktivit celého projektu. Tento cíl je zdůrazňován v každé možné chvíli či situaci.

Protože však Covid 19 uzavřel naše prostory, nebyly naše snahy korunovány úspěchem, jak to bylo v letech předešlých. Omezený kontakt byl příčinou převzatých názorů obyvatel lokality, že zdejší segregované školy jsou kvalitní a že vlastně nejdůležitější je, že děti do školy chodí.

Feuersteinova metoda

Touto metodou, která užívá speciálně navržené pracovní listy za účasti lektora, chceme rozvíjet vnitřní motivaci a sebedůvěru, pozornost, vyjadřování a porozumění, dovednost pracovat s chybou, používání efektivních strategií řešení problému, organizaci a plánování, emoční inteligenci.

Naši lektori byli pečlivě připravováni, aby vedli děti k systematické přípravě strategie vyplňování instrumentů a následnému rozboru pracovního postupu. Děti se takto učí pracovat s chybou a využít tuto zkušenost pro další práci. Jsou podporovány k hledání vlastního řešení. U dětí postupně vymizí z práce zbrklost a strach z neúspěchu. Získávají sebedůvěru, že úkol a problémy vyřeší. Učí se vyjádřit svůj názor a respektovat odlišný. V neposlední řadě dialogem rozvíjí komunikační dovednosti. Všechny získané poznatky a zkušenosti z hodin FIE přenáší do praktického života. Bohužel v této části jsme došli jen po proškolení lektorů. Covidová epidemie nám neumožnila aplikovat získané zkušenosti a tím dál rozvíjet naše děti.

Zhodnocení projektu:

Po dobu trvání projektu, všechny aktivity probíhaly úspěšně. Ať již Mamaclub, Your Story, či příprava na zápis do MŠ a ZŠ byly řešeny dle standardních postupů s individuálním přístupem dle okolností.

FIE a tancování pod vedením absolventky konzervatoře byly aktivity, u kterých jsme se těšili na výsledky, nicméně nebyly plně realizovány.

Rychlá pomoc:

Cílem projektu byla podpora rodin participujících ve vzdělávacích aktivitách Beleza – Mamaclub, které se po jarním lockdownu ocitly ve finanční i materiální krizi. Nepravidelně vyplácené dávky a ochromené možnosti si příležitostně přivydělat otvíraly prostor pro působení místních lichvářů.

Dalším rizikem lockdownu bylo pro děti omezení možností rozvíjet se ve schopnostech a dovednostech souvisejících s přípravou na vstup do základní školy. Absence psacích potřeb, sešitů a omalovánek snižovaly šanci na školní úspěšnost, a tedy i na celý budoucí profesní rozvoj.

Průběh projektu

První fáze byla ve znamení kontaktování cílové skupiny, tedy maminek. Tato část byla poměrně náročná, neboť terénní pracovnice působící v organizaci dva roky odešly na mateřskou dovolenou a dlouhodobou nemocenskou. Nové pracovnice se s maminkami pomalu poznávaly a vše komplikovala i zimní situace, ve kterých naše děti bývají častěji nemocné. S příchodem Covid 19 byl s pracovnicemi rozváznán pracovní poměr, neboť epidemiologická nejistota vnesla otazníky nad dalším pokračováním projektu.

Bohužel intenzivnější kontakt pracovníků organizace a naopak, méně častý kontakt manažera projektu (zapříčiněn genderovými stereotypy žena vs. muž) vytvářel pochybnosti k výběru projektových participantů, neboť informace o projektu "Rychlá pomoc" se roznesla po lokalitě závratnou rychlostí. Projektový manažer kontaktoval maminky, které splňovaly kritéria pro účast do projektu a vybral i náhradnice.

Po výběru maminek byla připravená schůzka v prostorách organizace, jejíž cílem bylo podat informace o realizovaném projektu. Účastnicím projektu byly vysvětleny projektové cíle a také realizace projektových aktivit, tedy především nakupování a vydávání hygienických a psacích potřeb. Taktéž byly matky informovány o připravovaných setkání maminek a dětí v organizaci, jejíž náplní byl strávit čas spolu při společném malování nebo hraní.

Matkám bylo vysvětleno, co smí a co nesmí nakoupit. Byly důrazně vyloučeny nákupy alkoholu a tabáku.

Druhá fáze obsahovala samotnou realizaci projektových aktivit:

- Nakupování
- Přijímání hygienických prostředků a přijímání psacích potřeb
- Společné aktivity maminek a dětí v organizaci

Nakupování

Maminkám byly vždy rozdány nákupní poukazy v hodnotě 1600 Kč před obchodem, poté následoval samotný nákup. Při východu odevzdaly paragon (ke kontrole nákupu).

Nákup byl realizován ve třech termínech a to 12. 6., 4. 7. a 21. 8.

Jediným negativem byla nepřiměřená kontrola "hlídačů" některých maminek, která trvala déle než hodinu a důkladně byly kontrolovány všechny položky v košíku stejně jako na paragonu. Matky se cítily před očima kolemjdoucích lidí poníženy.

Velmi náročné bylo odmítání nově se hlásících maminek. V době realizace projektu Spolu do školky, bylo hrazeno obědy téměř 90 dětem a další cca 40 dětí bylo nahlášeno do Mamaclubu (předškolní klub). Rychlá pomoc byla určena pouze 30 z nich.

Přijímání hygienických prostředků a psacích potřeb

Hygienické prostředky byly zakoupeny pracovníkem projektu z velkoobchodu Praktik - Papír. Obsahem balíčku bylo WC čistič Hit, kuchyňské Savo, Jar na nádobí a tekutý písek Mimo.

Tato aktivita proběhla velmi hladce. Mamky si z prostor organizace odnesly 3x balíček.

Balíček psacích potřeb obsahoval, ořezávátko, tužku, pastelky, pero - tornádo, šablony na kreslení, nůžky, skicák, 2 omalovánky, pexeso - abeceda, omalovánky na vodu a velký sešit úkolů pro předškoláky. Třetí balíček byl rozdán v září s ohledem na návrat dětí do škol.

Společné aktivity maminek a dětí v organizaci

Maminky s dětmi přišly do organizace třikrát. Obsahem setkání byly společné aktivity maminek a dětí. Zároveň matky byly instruovány, jak si s dětmi hrát či děti vést, a především rozbít stereotyp, že o starat se o dítě není jen mít dítě čisté a najezené, ale také věnovat dětem aktivní čas při hře, či psaní apod.

Pracovník projektu spolu s dobrovolnicí Svatou vštěpovali projektovým participantům zásady práce s dětmi, tedy klidné odpovídání dětem na jejich otázky, vypínání rušivých elementů, na co děti upozorňovat, nepoužívat telefon při společných aktivitách, nepoužívat hanlivá slova jako "dilino" atd. a co znamená aktivní hra či aktivní přístup.

Zhodnocení projektu:

Projektu se zúčastnilo 31 participantů ve třech měsících.

Projekt byl ve všech směrech velmi náročný. Především vybrat 30 maminek a neumožnit dalším se projektu účastnit, představovalo značnou zátěž, neboť mnohdy mamky nedokázaly pochopit, proč nemůže dostat poukázku ona, když tamta dostala poukázku minule.

Avšak bylo zřejmé, že potravinová a materiální pomoc byla pro mamky dostávající se z krize velkou pomocí. Bylo taky zřejmé, že "věnovat" se dětem, nebo pro děti zajišťovat hračky, psací potřeby bylo to poslední, co by mamky mohlo napadnout.

Výsledky evaluace organizace: Potřebujeme školu, která umí vzdělávat všechny děti i ty, kteří mají ve škole problémy...

Neúspěch vzdělávání romských dětí se řeší více než 60 let. Především v posledních 20 letech byly vynaloženy na tuto cílovou skupinu nemalé prostředky stejně jako notná dávka energie, a to ať neziskových organizací, státních institucí či samotných škol.

Stejně jako za dob komunistického režimu jsme i nyní svědky situací, ve kterých absolventi "romských" či "segregovaných" škol nenastupují do následného vzdělání nebo když nastoupí, tak jej opustí ještě během prvního ročníku.

Chudoba jejíž součástí je hlad, nedostatek oblečení či hygienických prostředků, ve vztahu ke škole absence hraček a podnětů nutných pro kognitivní rozvoj dítěte, rasismus, stejně jako patologické prostředí, ve kterém jsou děti každodenními svědky domácího násilí, užívání drog či alkoholu, gamblerství, nebo nejružnějšího protizákonného jednání svými hodnotami formuje dítě k nekonformnímu chování, na které někteří odborníci pohlížejí jako na poruchy chování a jiní na ně pohlížejí jako na problémové žáky.

Tento multidimenzionální problém vzdělávání a výchovy chceme řešit dle odkazů a křesťanských zakladatelů moderní pedagogiky, a to především na J. A. Komenském a jeho pedagogických principech a věkové selekci, na M. Montessori a jejím přístupu k předškolním dětem, a nakonec na odkazech J. Boska, který ve svém celostním pojetí výchovy a vzdělání vycházel vstříc potřebám dětské duše, které rozdělil do školy, hřiště, rodiny a církve.

Založením křesťanské školy bychom chtěli vytvořit prostředí, které bude plně kompenzovat všechny druhy znevýhodnění komplikující zapojení do společnosti či k získání vzdělání.

Škola, hřiště, domov, církev a rodina

Výchozím bodem pro úspěšné vzdělávání dětí ze sociálně vyloučených lokalit je zřízení školy, která umí pracovat s problémovým chováním žáků. Kaleja jej formuluje jako: vyrušování, vzdor učiteli, odmlouvání, zlost, šikana či nechození do školy. Bohužel, ostatními žáky je toto chování vnímáno jako norma či standard, v kontextu kulturní odlišnosti i jako žádoucí.

Mají-li být romské děti úspěšné ve škole, musí mít prostor, kde své chování mohou měnit, a motivaci proč své chování měnit. Úspěch ve vzdělávání proto nutně předznamenává zvládnutí svého jednání. Náprava problémového chování na konformní musí probíhat ve výchovném prostředí, nikoliv v prostředí vzdělávacím.

Zřízením školy a střediska volného času, tak splníme dva nejvýznamnější předpoklady pro úspěch jak ve škole, tak i ve změně chování dítěte.